

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

В статті висвітлено концептуальні засади раціонального використання туристично-рекреаційних ресурсів, запропоновано галузеве туристично-рекреаційне районування Закарпатської області та створено картосхему туристично-рекреаційних районів з врахуванням спеціалізації туристично-рекреаційної діяльності.

Ключові слова: туристично-рекреаційні ресурси, раціональне використання, рекреаційно-туристична інфраструктура, антропогенне навантаження, туристично-рекреаційне районування.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Використання туристично-рекреаційних ресурсів належить до суспільної практики з чітко вираженою ресурсною орієнтацією. Більшість туристично-рекреаційних ресурсів характеризується невідновлюваністю та обмеженістю запасів, важливим завданням є дослідження концептуальних засад до раціонального використання цих ресурсів для попередження їх зникнення й надмірних утрат під час організації туристично-рекреаційної діяльності. Зростаюче антропогенне навантаження на довкілля, порушення рівноваги природного середовища під час експлуатації туристично-рекреаційних ресурсів зумовлює виникнення питання щодо їх охорони та раціонального використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Конструктивно-теоретичні основи ландшафтно-рекреаційного природокористування, характеристика природно-ресурсного потенціалу ландшафтів Карпатського регіону висвітлено у праці В.І.Гетьмана [2], оцінка рекреаційного потенціалу геосистем Горган – у праці Н.В.Чорненької [8]. Автор публікації у своїх попередніх працях, видрукованих у Наукових записках ТНПУ впродовж 2011-2012 рр. розвивав питання раціонального використання туристсько-рекреаційних ресурсів Карпатського регіону.

Виклад основного матеріалу. Незважаючи на значну кількість наукових праць із зазначеної тематики, вітчизняна наука ще недостатньо приділяє уваги концептуальним засадам раціонального використання та охорони туристично-рекреаційних ресурсів як важливій проблемі сьогодення. Дослідження туристично-рекреаційних ресурсів Закарпатської області показує, що завдяки своїй доступності, мікроклімату, наявності збережених природних ландшафтів, своєрідній та оригінальній культурній спадщині, сприятливим умовам для розвитку туристичної галузі, область має усі шанси, для того, щоб стати високорозвинутим

регіоном туристичного призначення.

Для розвитку Закарпатської області пріоритетним завданням, на наш погляд, є освоєння й раціональне використання його туристично-рекреаційних ресурсів та мінімізація ризиків негативного антропогенного й техногенного впливів. Для підтвердження обґрунтованості цього вибору можна привести такі основні аргументи:

- наявність багатой природно-ресурсної бази (в області налічується понад 300 джерел і свердловин лікувальних мінеральних вод всіх відомих типів, багато з них – унікальні)

- потенційні можливості для розвитку різних видів туризму (мальовничі ландшафти, гірський рельєф Карпат, різноманітні туристично-рекреаційні ресурси);

- вигідне географічне положення (Закарпатська область знаходиться в центрі Європи);

- порівняно висока екологічна безпека регіону (порівняно з іншими регіонами природа Карпат зазнала менших втрат і в багатьох місцях зберегла свій первісний стан, що дуже важливо для збалансованого розвитку відпочинку і туризму).

Завдяки такому широкому спектру природних туристично-рекреаційних ресурсів регіон вважається перспективним практично для всіх основних видів туризму: пізнавального, оздоровчо-пізнавального, рекреаційного, курортно-лікувального, спортивного, аматорського, реабілітаційного, пригодницького, сільського (зеленого), екологічного та інших видів. Тут є всі необхідні умови для функціонування як літніх, так і зимових видів відпочинку [8].

Через це Закарпатську область сьогодні відвідує значна кількість туристів з Росії, Угорщини, Словаччини, Чехії, Ізраїлю, США, Німеччини та інших країн [1].

Актуальною для області залишається проблема активізації розвитку санаторно-курортного і туристичного господарства, формування бальнеологічних комплексів міждержавного значення на базі унікальних водних ресурсів

[6].

Попри такий інтерес до туризму в регіоні можливості етнотуризму використовуються недостатньо. Значні ресурси доступні та відомі переважно місцевому населенню: безпосереднє ознайомлення туристів із технологіями виробництва сувенірів, місцевими стравами, зі звичаями перебування на полонинах, організації прогулянок на конях тощо. Особливу увагу варто звернути на розширення можливостей представлення історичної та культурної спадщини краю, його етнографічного колориту [3].

Активізація зазначеного напрямку туризму – етнотуризму, сприятиме збереженню та примноженню культурної спадщини регіону, а також дозволить відтворити умови для розвитку втрачених та забутих видів економічної діяльності тощо. Що у свою чергу робитиме територію області ще більш атрактивною для туризму. На це потрібно звертати увагу при розробці й коригуванні програм розвитку туризму й рекреації у Закарпатській області

Існує проблема використання гірсько-лісових територій з чистим повітрям для організації масового літнього і зимового відпочинку населення, створення нових заповідних територій для розвитку екологічного туризму, що насамперед потребує удосконалення ринкового й державного регулювання діяльності туризму.

Потребують свого подальшого розвитку питання охорони довкілля, зокрема, охорони унікальних лісових ресурсів Закарпаття, здійснення протиерозійних заходів, регулювання стоку річок, які в період повеней затоплюють значні передгірні території і, таким чином, сприяють зменшенню туристичних візитів у цей регіон.

Для мінімізації негативних наслідків техногенного й антропогенного навантаження слід вжити дійових заходів: зменшення шкідливих промислових викидів у повітря і водні басейни регіону, передусім у районах розміщення електростанцій, гірничо-хімічних та хімічних виробництв, деревообробної промисловості [5].

Для подальшого розвитку туризму в Закарпатській області слід активізувати заходи із налагодження зв'язків з туристичними підприємствами інших регіонів та держав світу, видання краснавчої, рекламно-інформаційної літератури із популяризації туристичних маршрутів і культурної спадщини краю, створення туристичних та екскурсійних маршрутів різної спеціалізації, впорядкування туристичних

об'єктів і реставрації культурно-історичних пам'яток, залучення зарубіжних й вітчизняних інвесторів для ремонту та будівництва об'єктів індустрії туризму, проведення туристичних ярмарок і конференцій.

Проведений аналіз концептуальних засад раціонального використання туристично-рекреаційних ресурсів Закарпатської області показав можливість відстежити певні особливості туристично-ресурсного потенціалу області з метою виділення туристично-рекреаційних районів для пріоритетного розвитку туристично-рекреаційного господарства та створення належних умов для зростання якості туристично-рекреаційних послуг, що дасть змогу формувати у Закарпатській області один з найпотужніших туристично-рекреаційних районів не лише загальнодержавного, а й у перспективі – європейського і світового значення.

Накладання схем районування туристично-рекреаційної галузі і природно-ресурсного районування дозволило провести галузеве туристично-рекреаційне районування Закарпатської області і створити картосхему туристично-рекреаційного районування області (рис. 1). В основу галузевої оцінки при розробці схем туристично-рекреаційного районування були покладені такі принципи:

- 1) гіпсометричні особливості;
- 2) придатність території до різних видів туризму;
- 3) наявність туристично-рекреаційних ресурсів;
- 4) тип туристично-рекреаційних ресурсів;
- 5) розвиток туристичної інфраструктури;
- 6) метеорологічні особливості.

На території Закарпатської області з врахуванням спеціалізації туристично-рекреаційної діяльності доцільно виділити шість туристично-рекреаційних районів з туристично-рекреаційними центрами:

1. Великоберезнянсько-Перечинський з переважанням пізнавально-оздоровчої спеціалізації та перспективного освоєння, з лікувально-оздоровчим рекреаційним центром в Перечині та оздоровчо-туристським у Великому Березному.

2. Воловецько-Міжгірський з переважанням оздоровчо-туристичної спеціалізації та рекреаційними центрами Воловець – туристський, оздоровчий, Соїми, Синевирська Поляна – лікувальний, Міжгір'я – лікувальний, оздоровчий.

3. Ужгородсько-Мукачівсько-Берегівський, де переважає пізнавально та історико-культур-

на спеціалізація, рекреаційні центри в Ужгороді та Берегові-туристські, пізнавальні, оздоров-

чі, Мукачево – туристський, пізнавальний.

Рис.1. Туристично-рекреаційне районування туристично-рекреаційних ресурсів Закарпатської області

4.Свалявсько-Іршавський з переважанням санаторно-оздоровчої спеціалізації, рекреаційні центри Поляна, Голубине – лікувальний, Свалява – лікувально-оздоровчий, Іршава – оздоровчий, туристський, Довге – лікувальний.

5.Виноградівсько-Хустський з переважанням туристично-скалолоазної та оздоровчотуристичної спеціалізації, рекреаційні центри Виноградів – пізнавально-туристський, Хуст – туристський, оздоровчий.

6.Тячівсько-Рахівський зі спеціалізацією

туристично-спелеологічна, гірськолижна та водно-туристична, рекреаційні центри: Тячів – туристський, лікувальний, Солотвино – лікувальний, Рахів – оздоровчий, туристський, Кvasи, Усть-Чорна – лікувальний.

Зазначимо, що для ефективного перспективного розвитку й раціонального використання туристично-рекреаційних ресурсів Закарпатської області слід диференціювати комплекс заходів за визначеними нами туристично-рекреаційними районами (табл. 1).

Таблиця 1.

Перелік основних заходів для розбудови об'єктів рекреаційно-туристичної інфраструктури

Рекреаційно-туристичні райони	Основні об'єкти рекреаційно-туристичної інфраструктури (інвестиційні об'єкти)
Ужгородсько-Мукачівсько-Берегівський	Обладнання зон прийому туристів, комплексного обслуговування та відпочинку на території історичної пам'ятки 14 ст. "Невицький замок"; будівництво 3-х об'єктів туристично-рекреаційного призначення з інженерної інфраструктурою (50-60 місць кожен): екотуроб'єкт в с.Кібляри, котеджі для надання місць короткотермінового проживання в с. В.Лази, санаторний комплекс в с. Анталовці; будівництво кемпінгу та організація музею вина в с. Середне на базі агрофірми "Леанка"; реконструкція вже існуючих закладів (санаторій-профілакторій "Колос", турбаза "Его-Невицьке"); обладнання туристичних маршрутів; розвиток комплексу обслуговування туристів в туристичних центрах району (кафе, пункти прокату обладнання, медпункти); обладнання центрів прийому туристів, комплексного обслуговування та відпочинку на території термальних родовищ вуглекислих кремнієвих вод (Ужгородське, Созівське); будівництво бальнеотерапевтичного комплексу на території спортивної бази "Закарпаття" в м. Берегово; розвиток інфраструктури санаторію-профілакторію "Косонь";розробка родовищ та обладнання зон прийому туристів, комплексного

	обслуговування та відпочинку на території Берегівського родовища термальних мінеральних вод в с. Боржава, Гараздівка, Іванівка; організація музею вина в м. Берегово; обладнання території району інформаційними покажчиками; будівництво водолікарні на базі ЛСОК "Латориця"; проведення реконструкції існуючих туристично-рекреаційних комплексів;
Свалявсько-Іршавський	Будівництво об'єктів туристично-рекреаційного призначення та водолікарні в с. Солочин; розвиток культурно-розважального сектору туризму на вже існуючих базах; вивчення питання відновлення курорту "Неліпино"; розробка родовищ та обладнання зон прийому туристів, комплексного обслуговування та відпочинку на території Іршавського родовища мінеральних вод в с.с. В.Розтока, М.Розтока, Дібрівка, Гребля, Кам'янське, Мідяниця, Дунковиця, Негрово, Доробратово та природними джерелами в с. Негрово, В. Розтока, Доробратово; обладнання туристських маршрутів з розвитком комплексу обслуговування туристів в туристичних центрах району;
Великобerezнянсько-Перечинський	Будівництво гірськолижного центру на г. Полонина Руна с. Лумшори; розвиток інфраструктури унікального курорту слабо сульфідних мінеральних вод "Лумшори"; будівництво туристично-спортивного комплексу на 60 місць в с. Вишка; обладнання зон прийому туристів, перегляду, комплексного обслуговування та відпочинку на території і в околицях міжнародного біосферного заповідника "Стужиця" та НПП "Ужанський"; організація та обладнання туристичних маршрутів з розвитком комплексу обслуговування туристів в туристичних центрах району;
Воловецько-Міжгірський	Завершення будівництва кемпінгу в урочищі Майдан с. Підполоззя, готелю в с. Н.Ворота, трьох готелів в смт. Жденієво, торговельно-готельного комплексу в смт. Воловець, санаторного комплексу "Сойми"; обладнання зон прийому туристів, перегляду, комплексного обслуговування та відпочинку на території і в околицях НПП "Синевир"; обладнання туристських маршрутів з розвитком комплексу обслуговування туристів в туристичних центрах району
Виноградівсько-Хустський	Будівництво 2-х об'єктів туристично-рекреаційного призначення з інфраструктурою (50-60 місць кожен) у с. Велятино; с. Королево; організація та обладнання туристичних маршрутів з розвитком комплексу обслуговування туристів в місцях, придатних для розвитку водного туризму та пішохідного туризму; обладнання зон прийому туристів, перегляду, комплексного обслуговування та відпочинку на території і в околицях частини Карпатського біосферного заповідника, що належить до даної рекреаційно-туристичної зони; обладнання оглядових майданчиків в НПП "Долина Нарцисів"
Тячівсько-Рахівський	Будівництво 4-х об'єктів туристично-рекреаційного призначення з інженерної інфраструктурою (40-50 місць кожен) та 4 -х мініготелів на Полонині Драгобрат; переобладнання технічного оснащення та інфраструктури гірськолижного комплексу "Драгобрат"; обладнання зон прийому туристів, перегляду, комплексного обслуговування та відпочинку на території і в околицях частини Карпатського біосферного заповідника, що належить до даної рекреаційно-туристичного району; обладнання зон прийому туристів, перегляду, комплексного обслуговування та відпочинку на території і в околицях полонини Драгобрат; обладнання туристських маршрутів з розвитком комплексу обслуговування туристів в туристичних центрах району; обладнання та створення спелеологічних маршрутів; будівництво нових рекреаційно-туристичних об'єктів на солотвинських озерах, пошук інвесторів для залучення коштів

Для належної демонстрації своїх туристично-рекреаційних можливостей, які включають природний та культурно-історичний потенціал, у Закарпатській області слід реалізувати такі завдання:

- розробка та відкриття пішохідних, велосипедних та кінних міжнародних туристичних маршрутів в рамках біосферного заповідника "Східні Карпати". Адже, в даний час великою популярністю серед туристів користуються пішохідні маршрути через вершинні ділянки полонинських хребтів Закарпаття, що виділя-

ються своєю атрактивністю. Саме це привертає увагу сотень іноземців з Польщі, Чехії, Словаччини, Німеччини та інших зарубіжних держав;

- впровадження в дію міжнародного туристичного маршруту полонинами карпатських хребтів: Попрад (Словаччина) – Ужок – Пікуй – Торунь – Говерла – Чорногора (Україна) – Сігетул – Мармацій – (Румунія).

Що стосується сільського зеленого туризму на Закарпатті, то його ринок не дуже розвинений і попит клієнтів на послуги вивче-

но недостатньо. Дослідження Спілки сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні на основі статистичних показників показало, що понад 90% споживачів тур-продукту сільського зеленого туризму в Закарпатській області не користується послугами турагентів та туроператорів для організації своєї подорожі [7].

Необхідно обов'язково сформувати у області належну інфраструктуру, застосувати відповідну рекламу, забезпечити штатом кваліфікованих працівників, що надаватимуть професійні туристичні послуги на рівні світових стандартів.

На сьогодні туризм в Закарпатській області потребує комплексного ґрунтового дослідження ресурсів регіону, на основі яких визначаються пріоритетні напрямки розвитку туризму та рекреації [2].

Важливе місце у розвитку туристично-рекреаційних ресурсів належить удосконаленню державного й ринкового регулювання розвитку туризму і курортів. Необхідно розробити стратегію з реформування управлінської складової туристично-курортної галузі в контексті збалансованого розвитку. На нашу думку, вона повинна ґрунтуватися на розгалуженій системі окремих управлінських структур в області, районах, містах та взаємоузгодженій їх дії з реалізації природоохоронних заходів туристично-рекреаційних районів. Це дасть можливість здійснювати вивірену екологічну регіональну політику щодо збалансованого розвитку туристично-рекреаційних територій. Варто зауважити, що туристична і рекреаційна галузі мають тісні контакти з іншими галузями регіональної економіки.

Одним з пріоритетних шляхів раціонального використання туристично-рекреаційних ресурсів області є розбудова сучасної туристично-курортної інфраструктури, розвиток якої базується на обґрунтованій інвестиційній діяльності. Інноваційна політика, щодо розвитку перспективних рекреаційно-туристичних територій має свою специфіку, і включає в себе: вивчення і виділення перспективних рекреаційно-туристичних територій (відповідно до чинного законодавства України); розробку концепцій їх розвитку; формування, інвестиційних пропозицій; пошук інвесторів; створення генерального плану розвитку та будівництва туристично-рекреаційних об'єктів. Нераціонально продовжувати хаотичну забудову унікальних природних територій, які руйнують природні ландшафти.

Чільне місце в розвитку туристично-рекреаційних ресурсів займає підготовки кадрів для туристичної і рекреаційно-курортної галузі, яка повинна мати свою обґрунтовану систему. Вона, на нашу думку, має базуватися на дуальній системі навчання: одночасне навчання у професійній школі і на виробництві тривалістю від двох до чотирьох років. Це дасть можливість забезпечити галузь висококваліфікованими професійними кадрами.

Крім того, важливо є розвивати перспективні напрямки туризму: лікувально-оздоровчого; активного туризму (пішохідного, водного, кінного, автомобільного тощо); екологічного; сільського та агротуризму; гірськолижного; науково-пізнавального тощо.

З цією метою повинні бути розроблені в області окремі стратегії:

1. Екологічного туризму.
2. Туристичної інфраструктури (готелі, мотелі, кемпінги, об'єкти харчування, автостоянки тощо);
3. Маркетингової стратегії розвитку туризму в регіоні (розбудова мережі інформаційно-туристичних та бізнес-центрів, популяризація туристичного продукту Закарпатської області на регіональних та міжнародних туристичних виставках).

Закарпатська область має всі передумови для здійснення ефективного й динамічного управління туризмом на місцевому та регіональному рівнях, реалізації міжнародного співробітництва в рамках Карпатського євро-регіону, завдяки якому розбудовуватиметься належна інфраструктура та реалізовуватимуться природоохоронні заходи для забезпечення високого рівня життя населення.

Інструментами реалізації стратегії розвитку туризму перш за все є програми розвитку. Тому слід розробити середньотермінову програму розвитку туризму і рекреації області з визначенням результативних показників та з прив'язкою етапності реалізації програми пов'язаної з видатними подіями держави та регіону; розробити та запровадити систему звітності територіально-інформаційних центрів; сформувати й обладнати необхідною інфраструктурою пішохідні, велосипедні та кінні міжнародні туристичні маршрути в межах біосферного заповідника "Східні Карпати"; сприяти реконструкції та розбудові існуючої матеріально-технічної бази туристичної сфери області; активізувати розбудову перспективних туристично-рекреаційних територій – полонини Драгобрат Рахівського району, Бор-

жавського масиву Міжгірського району, полонини Руна Перечинського району; сприяти розвитку сільського зеленого туризму та екологічного туризму як пріоритетних напрямків туристичної діяльності.

Втілення рішень у практичну площину відкриває реальні перспективи залучення фінансових ресурсів Європейського Союзу та Міжнародних організацій для розв'язання проблем збалансованого розвитку Карпатського регіону. Це дасть змогу посилити туристично-рекреаційну спеціалізацію регіону шляхом залучення інвестицій у розвиток туристичної сфери в контексті збалансованого розвитку території.

В рамках маркетингово-інформаційної діяльності у туризмі, що має на меті просування регіональних туристичних і курортних послуг як на внутрішньому, так і міжнародному туристичних ринках, зокрема, під час проведення міжнародних виставок-ярмарок, таких, як, наприклад, "Туревроцентр Закарпаття", які вже стали традиційними в області. Реалізація маркетингових заходів потребує співпраці з громадськими організаціями та об'єднаннями

для вирішення питання щодо створення та презентації нового туристичного продукту, проведення туристичних фестивалів та свят.

Висновок. За результатами проведеного дослідження можна зробити такі узагальнення і висновки: - наявність в Закарпатській області значних туристсько-рекреаційних ресурсів обумовлює розробку системи заходів з їх ефективного використання; - реалізація запропонованих завдань можлива за умови розробки науково-обґрунтованих регіональних програм розвитку цієї сфери господарювання і поетапного їх виконання; - для реалізації програм у практичну площину необхідно об'єднати фінансові можливості державних, міжнародних, приватних організацій і структур для створення туристсько-рекреаційної і соціальної інфраструктури.

Лише за таких умов функціонування туристично-рекреаційної діяльності в області на основі раціонального й ефективного використання різноманітних туристично-рекреаційних ресурсів може забезпечити повноцінний збалансований розвиток туризму регіону.

Література:

1. Гетьман В.І. Курортно-ресурсні системи Українських Карпат / В.І. Гетьман // Український географічний журнал. – 1999. – №3. – С. 34-37.
2. Гетьман В.І. Українські Карпати. Ландшафтно-рекреаційні ресурси/ В.І. Гетьман. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. – 136 с
3. Голояд Б.Я. Природні ландшафти Українських Карпат та їхнє використання з рекреаційно-туристичною метою / Б.Я. Голояд // Краєзнавець Прикарпаття. – 2004. – №4. – С.56-57.
4. Жученко В. Рекреационный комплекс в Карпатском регионе / В. Жученко // Бизнес-информ. – 1998. – №3. – С.12-13.
5. Іванух Р. Стратегические проблемы развития рекреационно-туристического комплекса Украины / Р. Іванух, В.Жученко // Экономика Украины. – 1997. – № 1. – С. 65 – 71.
6. Кириллов А.Т. Проблемы изучения и освоения туристских районов / А.Т. Кириллов, Л.А. Волкова // Труды Академии туризма. Вып. 1. – СПб.: ТОО ОЛБИС, 1995. – С.63-70.
7. Рожко І. Сучасний стан розвитку туризму в Українських Карпатах/ І. Рожко, В. Матвій, А.Байдар // Матеріали третьої міжрегіональної науково-практичної конференції: Проблеми активізації рекреаційно-оздоровчої діяльності населення (16-17 травня 2002 р.). – Львів: [б.в.], 2002. — С.25-28.
8. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу: монографія.-2-ге вид., випр. та доповн. / Ткаченко Т.І. - Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. - 463с.
9. Чорненька Н.В. Рекреаційний потенціал геосистем Горган. Монографія / За наук. редакцією докт. геогр.. наук, проф. В.М.Петліна / Н.В.Чорненька. – Львів, 2007. – 120 с.

Резюме:

А.В. Симочко. КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТУРИСТСКО-РЕКРЕАЦИОННЫХ РЕСУРСОВ ЗАКАРПАТСКОЙ ОБЛАСТИ.

В статье рассматриваются концептуальные основы рационального использования туристско-рекреационных ресурсов, предложено отраслевое туристско-рекреационное районирование Закарпатской области и создана картосхема туристско-рекреационных районов с учетом специализации туристско-рекреационной деятельности.

Исследование туристско-рекреационных ресурсов Закарпатской области показывает, что благодаря своей доступности, микроклимату, наличию сохранившихся природных ландшафтов, своеобразному культурному наследию, благоприятным условиям для развития туристической отрасли, область имеет все предпосылки для того, чтобы стать высокоразвитым регионом туристического назначения.

Растущие антропогенные нагрузки на окружающую среду, нарушение равновесия природной среды при эксплуатации туристско-рекреационных ресурсов обуславливает возникновение проблем их охраны и рационального использования.

Ключевые слова: туристско-рекреационные ресурсы, рациональное использование, рекреационно-туристическая инфраструктура, антропогенные нагрузки, туристско-рекреационное районирование.

Summary:

A.V. Symochko. CONCEPTUAL FOUNDATIONS OF RATIONAL USE OF TOURIST AND RECREATIONAL RESOURCES TRANSCARPATHIA REGION.

The paper highlights the conceptual foundations of rational use of tourist and recreational resources offered sectoral tourist-recreational zoning Transcarpathia and created a map of tourist and recreational areas of specialization with regard to tourism and recreational activities

Investigation of tourist and recreational resources of the Transcarpathian region shows that due to its availability, microclimate, availability of preserved natural landscapes, peculiar and original cultural heritage, favorable conditions for the development of tourism industry, the region has all chances to become a highly developed region tourist destination.

Growing human pressure on the environment, the imbalance of the environment during the operation of tourist-recreational resources causes an issue for their protection and sustainable use.

Key words: tourism and recreational resources, efficient use, recreation and tourism infrastructure, human pressure, tourist and recreational zoning

Рецензент: доц. Царик П.Л.

Надійшла 18.10.2012р.
